

สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
รับที่	๖๖๒๓
วันที่	๙ ส.ค. ๒๕๕๓
เวลา	๑๓.๕๒

ที่ สศ ๐๐๐๑/๑ มศ๑

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๒๘ อาคารพญาไทพลาซ่า ชั้น ๒๗ กทม. ๑๐๕๐๐

สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "กฎหมายเพื่อ
การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน" จำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่
๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐ ได้มีมติเห็นชอบให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง "กฎหมายเพื่อการส่งเสริม
และพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน" ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา นั้น

ในการนี้ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จึงขอส่งความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อนำเสนอต่อ
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรรณราย ชันติกิจ)

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. ๐-๒๖๑๒-๙๒๒๒ ต่อ ๒๒๕

โทรสาร ๐-๒๒๑๖-๕๒๒๒

ที่ สศ ๐๐๐๑/๑๓๗๐

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑๒๘ อาคารพญาไทพลาซ่า เขตราชเทวี กทม. ๑๐๕๐๐

๗) สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน
กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก
และเยาวชน

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต
สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค ได้ตระหนักและเน้นการให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็ก
และเยาวชนที่สมควรเป็นผู้ร่วมกำหนดแผนและทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงได้ทำการศึกษา
เปรียบเทียบร่าง พระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชน จำนวน ๒ ฉบับ ที่จัดทำโดย ๒ หน่วยงานคือ
๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
ที่ประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นความเห็น
และข้อเสนอแนะ เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ตามลำดับ

ในคราวประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๐
จึงได้พิจารณาผลการศึกษาของคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค
ได้ มีมติเห็นชอบผลการศึกษา พร้อมกับให้เสนอเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี
เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เห็นด้วยที่จะมีการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยขอให้เพิ่มเรื่องการส่งเสริม
เด็กและเยาวชนในการพัฒนาตนเองเข้าไปในหลักการ และรายละเอียดของกฎหมาย โดยเสนอให้ปรับ
ชื่อกฎหมายเป็น ร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริม พัฒนา เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.

๒. การจัดทำกฎหมาย ต้องมีความครอบคลุม และคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงเด็กชนกลุ่มน้อย เด็กพิการ เด็กในสถานกักกัน เด็กลี้ภัย เด็กด้อยโอกาส เด็กติดเชื่อเอชไอวี เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ และเด็กอื่นตามความหมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

๓. ต้องมีการจัดทำแผนแม่บท นโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรเยาวชน ในการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

๔. เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด แต่ควรเน้นให้เป็นองค์กรที่อิสระจากหน่วยงานรัฐ และเปิดกว้างในโอกาสให้กับกลุ่มเครือข่ายเด็กและเยาวชนในพื้นที่ที่มีอยู่หลากหลาย ได้สามารถเข้ามาบริหารจัดการ ดำเนินการด้วยตนเอง โดยมีองค์กรอื่นๆ เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงจัดงบประมาณให้เหมาะสม

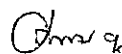
๕. การจัดตั้งกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ระดับชาติ ควรมีสัดส่วนเด็กและเยาวชนเป็นตัวแทนในจำนวนที่เหมาะสม และไม่ควรเน้นปริมาณแต่ควรเน้นคุณภาพกรรมการที่พร้อมจะร่วมประชุม เพื่อแสดงความเห็นอย่างสม่ำเสมอ

๖. ให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่ม/เครือข่ายเด็กเยาวชน มีการบริหารจัดการหรือการเบิกจ่ายงบประมาณที่ยืดหยุ่น สามารถสนองตอบต่องานในเชิงพัฒนาควบคู่ไปกับด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วทันสถานการณ์

๗. ควรสนับสนุนองค์กรเอกชน ธุรกิจ สื่อ ครอบครัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจ การมีมาตรการเชิงบวก สำหรับองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโคทม อารียา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทรศัพท์ ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๒๒๒ ต่อ ๒๓๐

โทรสาร ๐ - ๒๖๑๒ - ๙๑๙๙-๙๐

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาและจัดทำความเห็นด้านคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน ได้ทำการศึกษาและรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยทำการพิจารณาจาก ร่าง พระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชน จำนวน ๒ ฉบับ ที่จัดทำโดย ๒ หน่วยงานคือ ๑) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบข้อเหมือน ข้อต่างของทั้งสองฉบับ ประกอบกับการได้รับฟังความเห็นจากตัวแทนเยาวชน ตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชน(เอนจีโอ) ตัวแทนจากหน่วยงานรัฐ และสถาบันการศึกษา รวมถึงการให้ความสำคัญต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๓๕ โดยสาระสำคัญ คือการที่ภาคีสมาชิกต้องให้การรับรองสิทธิของเด็ก ๔ ด้านหลักคือ ๑) สิทธิที่จะมีชีวิต ๒) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ๓) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ๔) สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ทั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้ตระหนักและเน้นการให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนที่สมควรเป็นผู้ร่วมกำหนดแผนและทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน

จากการรับฟังความเห็น การรับฟังการชี้แจง และจากการศึกษาร่างกฎหมาย โดยคณะทำงานฯ ซึ่งได้นำเสนอให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมให้ความเห็นชอบ จัดทำเป็นข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก เยาวชน รวมถึงการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. เห็นด้วยที่จะมีการจัดทำกฎหมายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยขอให้เพิ่มเรื่องการส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการพัฒนาตนเองเข้าไปในหลักการ และรายละเอียดของกฎหมาย โดยเสนอให้ปรับชื่อกฎหมายเป็น ร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริม พัฒนา เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.
๒. การจัดทำกฎหมาย ต้องมีความครอบคลุม และคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงเด็กชนกลุ่มน้อย เด็กพิการ เด็กในสถานกักกัน เด็กลี้ภัย เด็กด้อยโอกาส เด็กติดเชื้อเอชไอวี เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ และเด็กอื่นตามความหมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

๓. ต้องมีการจัดทำแผนแม่บท นโยบายการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานรัฐ เอกชน และองค์กรเยาวชน ในการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน
๔. เห็นด้วยที่จะมีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด แต่ควรเน้นให้เป็นองค์กรที่อิสระจากหน่วยงานรัฐ และเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนบริหารจัดการดำเนินการด้วยตนเอง โดยมีองค์กรอื่นๆเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงจัดงบประมาณ ให้เหมาะสม นอกจากนี้ต้องสนับสนุนกลุ่ม หรือเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่นอกเหนือไปจากสภาเด็กและเยาวชน เช่น กลุ่มเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อม เยาวชนด้านเอดส์ เป็นต้น
๕. การจัดตั้งกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ระดับชาติ ควรมีสัดส่วนเด็กและเยาวชนเป็นตัวแทนในจำนวนที่เหมาะสม และไม่ควรเน้นปริมาณแต่ควรเน้นคุณภาพ กรรมการที่พร้อมจะร่วมประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ
๖. ให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่ม เครือข่ายเด็กเยาวชน กิจกรรมและสื่อสร้างสรรค์ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างเสริมหลักสูตรพัฒนาเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษาที่เหมาะสม การเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างบุคคล กลุ่มหรือองค์กร เป็นต้น โดยกองทุนดังกล่าวต้องมีการบริหารจัดการหรือการเบิกจ่ายงบประมาณที่ยืดหยุ่น เพื่อดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ทันสถานการณ์ และสามารถสนองตอบต่องานในเชิงพัฒนาควบคู่ไปกับด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
๗. ควรสนับสนุนองค์กรเอกชน ธุรกิจ สื่อ ครอบครัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจ การมีมาตรการเชิงบวก สำหรับองค์กรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

เพื่อให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างมีทิศทาง มีภาคีส่วนร่วมทุกฝ่าย มีกลุ่มเด็ก เยาวชน ที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งในการร่วมพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติ จึงเห็นควรมีข้อเสนอดังกล่าวให้กับรัฐบาลได้พิจารณาต่อไป

.....

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เรื่อง กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน

๑. ความเป็นมา

- ๑.๑ เครือข่ายเด็กและเยาวชนภาคเหนือตอนบน ได้ส่งหนังสือถึงคณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค ให้ช่วยพิจารณาร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๙
- ๑.๒ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. โดยการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็ก เยาวชน องค์กรเอกชน ประชาสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีศักยภาพ โดยที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน จัดทำนโยบายแผนงาน งบประมาณในเขตรับผิดชอบของตน นอกจากนี้ ยังสมควรให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในระดับชาติและระดับจังหวัด ยอมรับโอกาส และการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก
- ๑.๓ คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยมุ่งเน้น ให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ จุดเน้นสำคัญที่คณะทำงานพิจารณาคือการสร้างการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง รวมถึงการมีกฎหมาย และกลไกที่เหมาะสมรองรับการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน ในบริบทสังคมประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง จึงเห็นควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งเด็ก เยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กและเยาวชน ตลอดจนสมาชิกเยาวชนจากสภาเด็กและเยาวชนในระดับจังหวัด เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อ เสนอแนะที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน โดยเฉพาะการ ออกกฎหมายเพื่อสนับสนุนในด้านนโยบายและปฏิบัติการในทุกระดับ

๒. การดำเนินการ

- ๒.๑ จัดให้มีการบรรยายองค์ความรู้ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. โดยผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ(ส.ท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการประชุมของคณะทำงานเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙
- ๒.๒ คณะทำงานฯ ได้จัดรับฟังความคิดเห็นต่อ ร่างกฎหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ณ โรงแรม เดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งประมวล สังเคราะห์และเสนอให้บุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรับความเห็นต่างๆ จากเวทีไปพิจารณาปรับปรุง เพิ่มเติมต่อพระราชบัญญัติฉบับนี้
- ๒.๓ เมื่อวันที่ ๑๘-๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ คณะทำงานฯ ได้จัดให้มีการศึกษาดูงานและร่วม ประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ว่าราชการจังหวัด ร่วมกับพัฒนาสังคมจังหวัด และประธานสภาเด็กและเยาวชนและคณะ ในระดับพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก พิจิตรและ เชียงราย
- ๒.๔ ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการ พัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์เสนอพร้อมกันให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ก่อน ส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามลำดับ
- ๒.๕ คณะทำงานฯ ได้รับร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งจัดทำ ขึ้นโดยคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของ มนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อนำมาศึกษาและพิจารณาเปรียบเทียบกับร่างพระราช บัญญัติที่จัดทำโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อสังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายได้อย่างรอบด้านและครอบคลุม

๓. สำคัญและข้อวิเคราะห์

- ๓.๑ ผลจากการรับฟังความคิดเห็นต่อ ร่างกฎหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับ เด็กและเยาวชน เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ (พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับ เสนอโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)
- ๓.๑.๑ ควรปรับปรุงชื่อกฎหมาย โดยเพิ่มคำว่า “ส่งเสริม” เข้าไปเพื่อให้มีนัยยะว่าด้วย

การเปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนาตนเองและกระบวนการ
การเยาวชน ควรใช้ชื่อว่า ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม พัฒนาเด็กและเยาวชน
แห่งชาติ พ.ศ.

- ๓.๑.๒ ควรมีการบัญญัติเพิ่มมาตรการเชิงบวก ให้รางวัล ให้แรงจูงใจ กรณีที่มีโครงการ
แผนงานหรือกิจการของหน่วยงานหรือบุคคลใด ที่ก่อให้เกิดผลดีต่อเด็กและ
เยาวชน ไม่ใช่บัญญัติเรื่องการลงโทษอย่างเดียว
- ๓.๑.๓ จากประสบการณ์ของการเป็นสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ที่มีการจัดตั้ง
ขึ้นและอยู่ในความรับผิดชอบของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
(พมจ.) ยังรู้สึกว่าคุณกฤษฎิ์เยียดงานให้ทำ ไม่เป็นอิสระ ดังนั้น เสนอว่าสภาเด็ก
และเยาวชนจังหวัด ควรมีอิสระในการวางแผนและดำเนินงานเอง
- ๓.๑.๔ ควรมีการเพิ่มหมวดว่าด้วยสิทธิของเด็กให้ชัดเจนมากขึ้น
- ๓.๑.๕ ควรเพิ่มให้มีสภาเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด
และระดับชาติ
- ๓.๑.๖ ควรให้ความสำคัญต่อความหลากหลายของวิถีชีวิตที่แตกต่างของเยาวชน รวมไปถึง
ถึงสภาพความพิการทั้งทางกาย ใจ ในกฎหมายควรระบุให้ชัดเจนในการส่งเสริม
สนับสนุนเด็กและเยาวชนเหล่านี้
- ๓.๑.๗ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะเยาวชนในระบบโรงเรียน
วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ควรสร้างโอกาส เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วม
- ๓.๑.๘ สัดส่วนกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ มีตัวแทนเยาวชนน้อยเกินไป
ควรเพิ่มให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมใกล้เคียงกับจำนวนตัวแทนภาครัฐ และตัวแทน
องค์กรเอกชน ทั้งนี้ควรพิจารณาองค์กรธุรกิจด้วย
- ๓.๑.๙ ตัวแทนเยาวชนในคณะกรรมการฯ ไม่จำเป็นต้องมาจากสภาเด็กและเยาวชนฯ
เท่านั้น ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มเด็ก กลุ่มเยาวชน ที่รวมตัวกันในพื้นที่ หรือรวมตัว
ตามประเด็นเนื้อหา เช่น เยาวชนผู้พิการ เยาวชนด้านเอดส์ เยาวชนสิ่งแวดล้อม
ฯลฯ ได้เข้าเป็นกรรมการฯ ด้วย
- ๓.๑.๑๐ ควรระบุให้ชัดเกี่ยวกับความหลากหลายด้าน สัญชาติ เชื้อชาติ ชาติพันธุ์
อัตลักษณ์ทางเพศ ความพิการ ที่ไม่ควรได้รับการเลือกปฏิบัติ รวมถึงควร
มีการส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นชาติพันธุ์ ความเป็นชุมชน
ท้องถิ่นด้วย

๓.๒ ข้อเปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ฉบับร่างโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และฉบับร่างโดยกรมการกิจการเด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓.๒.๑ ให้เหตุผลของการยกร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ไปในทำนองเดียวกันคือ

- เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรและสถาบันต่างๆ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนและงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ของตนเอง
- เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน
- เพื่อจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- เพื่อให้เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ประเทศไทยได้ร่วมเป็นภาคีตั้งแต่ปีพ.ศ.๒๕๓๕ โดยสาระสำคัญ คือการที่ภาคีสมาชิกต้องให้การรับรองสิทธิของเด็ก ๔ ด้านหลักคือ ๑) สิทธิที่จะมีชีวิต ๒) สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ๓) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ๔) สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

<http://www.m-society.go.th/sharefile/mbdetail.php?id=M040237#>

- เพื่อมีการจัดกลไกเฉพาะสำหรับดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนี้

๓.๒.๒ การให้คำจำกัดความเหมือนกันว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี “เยาวชน” หมายความว่า บุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์

๓.๒.๓ มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เหมือนกัน โดยให้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำนโยบายพัฒนาเด็กและเยาวชน การให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี การประสานงานหน่วยงาน การติดตามส่งเสริมสนับสนุน และการจัดทำข้อมูลการพัฒนาเด็กและเยาวชน แต่มีความแตกต่างกันในเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ซึ่งในร่างฉบับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้น้ำหนักไปที่ผู้แทนกระทรวงต่างๆ และหน่วยงานอื่นของรัฐมากกว่า ขณะที่ร่างฉบับกรมการฯ ให้ความสำคัญกับผู้ทรงคุณวุฒิ และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนมากกว่า และมีเพิ่มในส่วนผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทเข้ามาด้วย

- ๓.๒.๔ มีมาตรการส่งเสริมบทบาทเด็กและเยาวชน ด้วยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง
สภาเด็กและเยาวชนระดับชาติ ระดับจังหวัด เพื่อ (๑) เป็นศูนย์กลางประสานงาน
เพื่อดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่างๆ (๒) ให้ความ
ร่วมมือในการดำเนินงานของรัฐและองค์กรเอกชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
(๓) ให้ความเห็นในการกำหนดนโยบาย แผนงาน งบประมาณของหน่วยงานของ
รัฐเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน (๔) เสนอข้อคิดเห็นในกิจกรรมการพัฒนาเด็ก
และเยาวชนที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน (๕) จัดทำรายงานเสนอคณะ
กรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชน
- ๓.๒.๕ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชน
เหมือนกันทั้งสองร่างฯ
- ๓.๒.๖ ฉบับร่างของกรรมาธิการฯ มีการบัญญัติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำนโยบายและแผนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน
- ๓.๒.๗ ฉบับร่างของกรรมาธิการฯ ให้นำหลักบทบาทหน้าที่ของกรมการพัฒนาเด็กและ
เยาวชนมากกว่า โดยบัญญัติให้เป็นการจัดทำนโยบายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้
ความเห็นชอบ ไม่ใช่เสนอไปโดยไม่รู้ว่าคณะรัฐมนตรีจะรับหรือไม่รับก็ได้
- ๓.๒.๘ ฉบับร่างฯของกรรมาธิการฯ มีการบัญญัติเรื่องมาตรการส่งเสริมการดำเนินงาน
เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนไว้ละเอียดและครอบคลุมมากกว่า โดยมีบัญญัติ
เกี่ยวกับครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรทำงานด้านเด็กและเยาวชน องค์กรภาค
รัฐ และที่สำคัญคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรสื่อมวลชน
- ๓.๒.๙ ฉบับร่างฯของกรรมาธิการฯ มีบทกำหนดโทษด้วย โดยระบุว่า บิดา มารดา หรือ
ผู้ปกครอง มีหน้าที่ต้องให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของตน
อย่างเหมาะสมตามวัยและลักษณะเฉพาะตัวของเด็กและเยาวชนตามฐานะของ
บิดามารดาหรือผู้ปกครอง และกิจการ โครงการ การกระทำ หรือแผนงานใดๆ
ของหน่วยงานหรือบุคคลใด ๆ ต้องไม่ก่อให้เกิด หรือจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือผล
เสียหายโดยตรง หรือโดยอ้อมต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งหากไม่ดำเนินการ
ตามนี้จะมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้ง
ปรับ ความผิดตามมาตรานี้เป็นความผิดอันยอมความได้

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

ในหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ กำหนดไว้ชัดเจนว่า "ในการ
กระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ผู้ใหญ่ ควรกระทำการในทางที่จะเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก

เสมอ” จากการศึกษาบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา ดังกล่าว เกี่ยวกับสังคมไทย และแนวนโยบาย
พื้นฐานแห่งรัฐ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ รวมถึงรัฐธรรมนูญที่กำลังอยู่ระหว่างร่างในปี
๒๕๕๐ ที่ระบุว่าให้มี “การคุ้มครองเด็กและเยาวชน” รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง
ชาติ ฉบับที่ ๑๐ ประกอบกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ.
แล้ว คณะทำงานฯ มีความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีใน
ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของกฎหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน
ดังนี้

๑). เห็นด้วยอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะมีการจัดทำกฎหมายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและ
พัฒนาเด็ก เยาวชน โดยให้กฎหมายนั้นเป็นแม่บทในการจัดทำนโยบายด้านเด็กและเยาวชน ให้
เป็นวาระแห่งชาติ รวมถึงการมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทั้งนี้ ควรปรับ
ชื่อ(ร่าง)พระราชบัญญัติเป็น (ร่าง) พ.ร.บ.ส่งเสริม พัฒนา เด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.

๒). เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีใน
อนุสัญญานี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้เป็นการรับรองและดำเนินการทางนโยบาย ทางกฎหมาย
และทางการบริหาร เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับสิทธิพื้นฐาน ๔ ประการคือ ๑) สิทธิที่จะมีชีวิต ๒)
สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ๓) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ๔) สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ดังนั้น
รัฐควรพิจารณาให้กฎหมายพัฒนาเด็กและเยาวชน มีความครอบคลุมในเรื่องสิทธิพื้นฐาน ๔
ประการและที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
๑๐ เหล่านี้ด้วย

๓). รัฐต้องพิจารณาให้กฎหมายพัฒนาเด็กและเยาวชน มีความครอบคลุม และ
คุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงเด็กชนกลุ่มน้อย เด็กพิการ เด็กในสถานกักกัน
เด็กลี้ภัย เด็กด้อยโอกาส เด็กติดเชื้อมเอดส์ เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ และเด็กอื่นตามความ
หมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

๔). เพื่อให้การวางยุทธศาสตร์ หรือมาตรการต่างๆ ตามแนวนโยบายแห่งรัฐว่าด้วย
การพัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
ที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีมาตรฐานและเป็นเอกภาพ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีแผนแม่บทที่ว่าด้วยนโยบายด้านเด็กและเยาวชนแห่ง
ชาติเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานด้านการพัฒนา
เด็กและเยาวชนของประเทศ

๕). ในมาตรการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนนอกจากการให้จัด
ตั้งสภาเด็กและเยาวชนแห่งชาติในระดับจังหวัดและในระดับชาติ ที่เป็นอิสระ สามารถดำเนินการ
ด้วยตนเองแล้ว ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มเด็ก กลุ่มเยาวชน ที่นอกเหนือจากสภาเด็กและ

เยาวชน เช่น กลุ่มเยาวชนสิ่งแวดล้อม กลุ่มเยาวชนเกษตรกร กลุ่มเยาวชนด้านเอดส์ กลุ่มสื่อเยาวชน เป็นต้น นอกจากการให้ความสำคัญกับการ ส่งเสริมบทบาทของเด็กและเยาวชน องค์การพัฒนาเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบทบาทที่ชัดเจนขององค์กรต่อไปนี้ คือ

- **ครอบครัวและองค์กรชุมชน** เพื่อให้มีมาตรฐานในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตั้งแต่แรกเกิด ตลอดจนให้ครอบครัวและ องค์กรชุมชนยึดถือเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน
- **สื่อมวลชน** ให้องค์กรสื่อมวลชนทุกรูปแบบเข้ามามีส่วนร่วม และรับผิดชอบในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีส่วนร่วมเกี่ยวกับภาคส่วนต่างๆ ในสังคม ตลอดจนการใช้สื่อมวลชนอย่างสร้างสรรค์ในงานพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ
- **ภาคธุรกิจเอกชน** ให้มีการสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชนที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่มุ่งเน้นให้เกิดการทำกิจกรรมที่สนับสนุนและดูแลสังคม

๖). ให้มีการจัดตั้งกองทุนการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่ม เครือข่ายเด็กและเยาวชน การดำเนินกิจกรรมและสื่อสร้างสรรค์ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การสร้างเสริมหลักสูตรพัฒนาเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาที่เหมาะสม การเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างบุคคล กลุ่มหรือองค์กร เป็นต้น โดยกองทุนดังกล่าวต้องมีการบริหารจัดการหรือการเบิกจ่ายงบประมาณที่ยืดหยุ่น เพื่อการดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ทันสถานการณ์ และสามารถสนองตอบต่องานในเชิงพัฒนาควบคู่ไปกับด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

๗). คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการในทุกระดับไม่ควรเน้นเชิงปริมาณอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงความหลากหลายและสัดส่วนจากกลุ่มต่างๆ เพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรธุรกิจเพื่อสังคม โดยเพิ่มในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการมีคณะกรรมการหรืออนุกรรมการที่มาจากกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งควรจะเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น โดยคำนึงถึงการแสดงความ คิดเห็น และมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกับกลุ่มอื่น

๘). การวางแผนและการสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรุงเทพมหานครนั้น จะต้องจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสม ให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการวางแผนแม่บทการพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น อีกทั้งให้มีการพัฒนาเด็กและแก้ไขปัญหาเร่งด่วน กับการคุ้มครองเยาวชนเด็กหรือเยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อในสังคมด้วย

๙). ควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการเชิงบวก ให้รางวัล ให้แรงจูงใจ กรณีที่มีโครงการ แผนงานหรือกิจการของหน่วยงานหรือบุคคลใด ที่ก่อให้เกิดผลดีต่อเด็กและเยาวชน ไม่ใช่บัญญัติเรื่องการลงโทษอย่างเดียว
